

§ 158 Strukturfrågor

INGA ALM:

Ordförande! Främjande av och tillsynen för församlingslivet är stiftets grundläggande uppgift. Min motion 2017:121 med rubriken *Utvärdera för att främja församlingarnas uppgift*. Jag föreslår att 1.) kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att skyndsamt i samråd med stiftens utvärdera genomförda sammanläggningar, 2.) kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att föreslå åtgärder för att utveckla en levande lokalt närvarande och lokalt förankrad folkkyrka.

I betänkandet Närhet och samverkan lämnas en ingående redogörelse över framväxten av Svenska kyrkans lokala organisation och struktur. Till det som särskilt borde uppmärksammas hörde genomförandet av strukturförändringarnas betydelse för gudstjänst och församlingsliv och betydelse för ekonomi och administration. Samtidigt föreslås i Organisationsutskottets betänkande O 2017:5 med anledning av de fyra motionerna 2017:18, 2017:77, 2017:121 och 2017:132 under rubriken Strukturfrågor att man ska informera kyrkostyrelsen om vad utskottet har anfört och med en kontinuerlig uppföljning av strukturförändringarnas konsekvenser. Kyrkostyrelsen ska stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet.

Jag yrkar bifall till motion 2017:121.

KARIN FORSELL:

Ordförande! Vi yrkar bifall till motion 2017:77.

MATS NILSSON:

Till att börja med vill jag yrka bifall till motion 2017:121. Samma kyrka men med så många förutsättningar. Själv sitter jag i strukturutskottet i Växjö stift, där vi har gjort en hel del sammanläggningar och där vi har många sammanläggningar som står och knackar på porten. Saker som framtvingas av olika saker. Ska vi ha pastorat som ska sammanläggas eller församlingar som ska läggas samman. Många frågor. Vad är det som gör att de här sammanläggningarna framtvingas? Jo, det är många olika orsaker som gör det. Jag hade en motion som blev väldigt avhuggen i förra kyrkomötet om brist på kyrkoherdar. Det sa man att det finns inte, men jag sa vid det tillfället också att Kyrkans tidning, en jättebra tidning för den går bra på annonserna. Om man inte tittar så efterlyser man i alla fall rätt många kyrkoherdar där t.ex. Är det antalet kyrkoherdar som ska bestämma hur våra strukturer ska se ut? Vad är det för något som gör det här? Det finns gamla gränser, det finns gamla diken som är grävda för länge sedan mellan församlingar som gör att man inte kan leva tillsammans osv. eller att jobba ihop. Det här är jättestora frågor. Det här är kyrkans framtid. Vi är så olika men vi har ändå trots allt samma budskap som vi ska föra allt ifrån den här som vi pratar mycket om, den stora katedralen och det lilla kapellet. Vi har församlingar som har en 6 à 8 kyrkor som man ska försöka upprätthålla med verksamhet i och med underhåll. Detta är utmaningar. Vi måste också när vi gör de här strukturförändringarna vara medvetna och titta och lära oss av dem. Vi måste nu när vi ska gå vidare i Växjö stift veta att vi, när vi ska göra de här sakerna, måste göra rätt saker. Då är det viktigt att vi också tittar i backspegeln och ser vad det var som gick snett. Vad var det som gjorde att det blev som det blev, så därför, mina damer och herrar och kära kyrkomöte, vi behöver någon som tittar över det här, Vi behöver kanske en liten manual och tittar vad det var som hände på resans gång. Därför tror jag att vi behöver titta på det. Vi skulle behöva det i alla fall i Växjö för att vi ska kunna jobba vidare i framtiden.

BERTH LÖNDAHL:

Ordförande! Jag yrkar bifall till motion 2017:18. Man kunde kanske tycka att jag skulle vara nöjd med Organisationsutskottets förslag att man beslutar om att utföra en kontinuerlig uppföljning av strukturförändringens konsekvenser. Men när jag läser texten som utskottet har i sitt betänkande ser jag att lämplig metod och form för att följa strukturförändringar med fokus på församlingsråd är att årligen följa utvecklingen via befintlig statistik och regelbundet återkommande enkätstudier. Jag tror att detta är en otillräcklig utvärdering och därför yrkar jag på bifall till min egen motion 2017:18. Jag tror att det krävs först en ordentlig, ska vi säga generalgenomgång kring vad som hände och vilka konsekvenser fick detta både för de största pastoraten men också för de mindre pastoraten ute på landsbygden. Man behöver titta på vilka konsekvenser det fick för arbetsmiljö, för arbetsledning, för personalrekrytering, för antalet församlingar, för beslutsförmåga och beslutsrätt, att beslutsrätten försköts från de lokala enheterna uppåt i mycket större enheter, hur lång tid, vilken tidsskillnad det finns i en långsammare struktur och hur det påverkar också de enskilda medlemmarna.

Jag uppfattar det som att i de allra största pastoraten vilka kyrkan alltmer uppehålla en funktion mera än att man lyckas bygga personlig relation till människor genom den personliga närvaron och närheten i det lokala. I flera stora pastorat så finns det därför bokningscentraler och jag ser att det påverkar vårt pastorala tänkande kring närheten mellan präst, musiker och de personer som är berörda t.ex. av de kyrkliga handlingarna. Jag tror därför att det är enormt viktigt att vi får en ordentlig genomlysning av den strukturförändring som gjordes och att den sedan fortsätter precis som utskottet önskar med en kontinuerlig utvärdering vartannat, vart tredje, vart femte år.

För några minuter sedan somnade jag. Det är första gången på mina åtta år som jag har somnat under en debatt här i kyrkomötet. Jag tror att det var tecken på att detta är mitt svanesångsinlägg. För med det här så lämnar också jag kyrkomötet och har härmed också gett mitt sista inlägg. Då tänkte jag nog att nu är det dags att sova på saken. Tack ska ni ha! Det har varit spännande att få vara med under de åren jag har fått dela kyrkomötet.

LEIF NORDLANDER:

Ordförande! Jag yrkar bifall till motion 2017:18 som Berth Löndahl och jag har skrivit tillsammans. Det är han som har skrivit det mesta. Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att utvärdera konsekvenserna av strukturförändringens genomförande.

Varför är man så rädd för att titta på konsekvenserna av beslutet som kyrkomötet fattat när man har att utröna om det hamnade rätt? Blev det som vi avsåg? Finns det sådant vi kan förbättra, sådant vi kan utveckla, sådant som vi faktiskt inte tänkte på? Jag tänker att jag som är kyrkoherde i ett pastorat som från den första januari 2018 läggs samman till en församling, Varabygdens församling med inte fullt 12 000 medlemmar, är också något som jag oroas över till del samtidigt som det också är en utmaning som jag är satt att genomföra som kyrkoherde. Visst vill jag utvärdera det. Visst vill jag snabbt se om det här blev rätt. Var det här något som vi verkligen tog på det rätta sättet? Jag tänker att vi måste ha den självkritiska hållningen i varje situation när vi får i jämförelse med storpastoraten, vi är alltså inte fullt 12 000 medlemmar. Det bor 15 000 i kommunen. Det är något annat än de megapastoraten som finns runt om i vårt land. Jag tänker att det är viktigt att vi är ärliga och säger att vi faktiskt inte är fullkomliga utan vi ska ta vara på, utvärdera, analysera, se vad som

blev rätt och rätta till det som blivit fel. Det här är ingen svanesång. Jag kommer att fortsätta hela nästa mandatperiod att jobba på det i god anda.

CLAES BLOCK:

Ordförande! Jag talar för Organisationsutskottet. Bifall till utskottets förslag att avslå motionerna 2017:18, 2017:77, 2017:121 och 2017:132.

De här önskemålen om att göra utredningar har vi ju uppe vartenda år. Senast i fjol hade vi frågan uppe i Organisationsutskottet. Jag kan väl då säga att jag tillhör ju det där megapastoratet, Sveriges största pastorat, och då har vi ju naturligtvis också haft en organisationsförändring som är oerhört stor och genomgripande. Men, det har gått knappt fyra år och jag skulle vilja säga att vi har kanske precis börjat få den på plats för att nu konstatera och titta framöver hur vi ska göra, och vad har blivit bra och vad har blivit mindre bra. Det är helt klart. Men att det skulle rendera i en stor och genomgripande utredning på kyrkokansliet det är jag definitivt emot. Jag hör ofta och jag är en av de som också tycker att kyrkokansliet har oerhört mycket anställda och ökar. En stor bov i det är den här församlingen, kyrkomötet, för så fort det är något vi inte kan ta beslut om så ska det utredas, och vi kan inte tänka oss att det ska utredas utan att det är något folk som ska göra det. Så blåögda är vi väl inte. Det är klart, de ökar ju naturligtvis eftersom det ska göras utredningar. Nu har vi sagt från Organisationsutskottet att det ska göras uppföljningar och det gör man och vi har sagt att det bör göras i framtiden också. Låt oss ta det lugnt och inte starta en massa utredningar där man knappt själv vet hur det ser ut och så ska kyrkokansliet göra en utredning. Nej, det håller inte. Det är inte försvarbart.

BERTH LÖNDAHL (REPLIK):

Ja, jag får väl ställa mig här ännu en gång och vända mig till min käre vän Claes. Vi möts ju ofta i Malmö och vi brukar tycka diametralt olika men samtidigt finns det en underbar respekt mellan oss.

Nej, jag tänkte mig inte i den meningen att vi talar om utredning utan vi talar om en konsekvensanalys egentligen. Ordet utredning används i och för sig men det krävs en konsekvensanalys. I viss mån så ser jag ju själv, Claes, att du har bidragit till det i Malmö därför att jag ser ju ett nytänk och omtänk kring den omorganisation som skedde i Malmö och där är vi på väg. Jag tror att det som nu börjar tänkas i Malmö är jättebra. En eloge till dig och ni som börjar våga tänka om. Det är bra.

CLAES BLOCK (REPLIK):

Jag har ju haft många diskussioner med dig, Berth och har samma respekt måste jag säga. När du skriver utredning så förutsätter jag att du menar det och det var väl kanske där vi skiljer oss åt. Jag menade en uppföljning som är alldeles nödvändig. Den ska göras. Det föreslår utskottet och framför allt så måste vi ute i första hand, det har gått så kort tid sedan strukturförändringen, att vi gör och ser vad vi kan förbättra. Sedan kan vi skicka upp de signalerna eller att kyrkokansliet efterfrågar dem. Absolut.

BERTH LÖNDAHL (REPLIK):

Det här med ord är ju intressant, utredning eller konsekvensanalys. I viss mån skulle jag hålla med dig, att utredning kanske syftar mer framåt kring ett radikalt oväntat inslag eller något sådant, medan konsekvensanalys faktiskt är att utvärdera vad som händer, och det är vad jag syftar på.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 182.